

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiarы własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytą, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował:

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiarы własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytą, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował:

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiaru własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytaną, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował:

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiarы własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytą, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował:

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiarы własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytą, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował:

Opis techniczny **do projektu budowlanego**

Rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza

1. Dane ogólne

Inwestor:

**Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji
w Kaliszu
ul. Złota 43 62-800 Kalisz**

Podstawę opracowania stanowią:

- Zakres opracowania przekazany przez Inwestora
- Mapa do celów projektowych w skali 1:500 opracowana przez Geodezję Pruchnik Sp. z o.o. ul. Bolesława Krzywoustego 6, 62-800 Kalisz.
Mapa została zarejestrowana przez Prezydenta Miasta Kalisza - Wydział Geodezji i Kartografii.
- Opinia geotechniczna i dokumentacja badań podłoża gruntowego ustalająca warunki gruntowo - wodne projektowanej ulicy
- Pomiarы własne oraz wstępna inwentaryzacja znaków i urządzeń drogowych wykonane w terenie.

Projekt budowlany opracowano w oparciu o :

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 roku "w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie" (tj: Dz. U. z 2016 poz. 124),
- Dziennik Ustaw nr 220 poz. 2181 z dnia 23 grudnia 2003 r. "Szczegółowe warunki techniczne dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach" Załącznik nr 1 - 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku,
- Ustawa z dnia 21.03.1985 r. o drogach publicznych (tj: Dz. U. 2020 r. poz. 470 z późniejszymi zmianami),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku "Prawo budowlane" (tj: Dz. U. z 2019 r. poz. 1186),
- "Katalog powtarzalnych elementów drogowych" cz. I i II - Transprojekt Warszawa 1979 r.

2. Przedmiot i cel inwestycji

Przedmiot inwestycji

Przedmiotowe zadanie inwestycyjne to rozbudowa ulicy osiedlowej w Kaliszu na odcinku od ul. Serbinowskiej w kierunku cmentarza.

Cel inwestycji

Celem zadania inwestycyjnego jest poprawa stanu technicznego i funkcjonalności rozbudowywanej ulicy osiedlowej.

Projekt ma za zadanie przyczynić się do :

- zwiększenia bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego - samochodowego
pieszego, rowerowego
- unowocześnienia stanu infrastruktury drogowej,
- zmniejszenia wypadkowości w obrębie przedmiotowej ulicy
- właściwego odbioru odpadów z korpusu drogowego

2.1. Stan istniejący

Istniejąca ulica osiedlowa o długości ok. 140 m posiada jezdnię o szerokości 5,50 m z nieregulowanymi chodnikami. nawierzchnia w bardzo złym stanie technicznym. Pas drogowy zlokalizowany na działkach różnych właścicieli.

2.2. Stan projektowany

Początek opracowania znajduje się przy ul. Serbinowskiej. Projektowana ulica osiedlowa jest ul. jednokierunkową o długości ok 137,00 m. Projektowana droga posiadać będzie nawierzchnię bitumiczną o szerokości jezdni 3,00 m. Jezdnia ograniczona będzie nowym krawężnikiem lekkim. Ze względu na charakter ulicy jako osiedlowy, zaprojektowano miejsca postojowe zarówno na jezdni jak i w wydzielonej zatoce o szerokości 2,50 m. Wzdłuż drogi zaprojektowano chodniki z betonowej kostki brukowej oraz oświetlenie uliczne.

2.3 Zmiany w istniejącej infrastrukturze

Zmiany w istniejącej infrastrukturze będą polegać na wzmocnieniu nawierzchni jezdni drogi osiedlowej oraz chodników, a także wyznaczeniu dodatkowych miejsc postojowych wzdłuż drogi.

3. Analiza powiązania drogi z innymi drogami publicznymi

Projektowana ulica porządkuje ruch w obrębie osiedla „Widok” oraz stanowi dojazd do cmentarza od ul. Serbinowskiej.

4. Przekrój normalny drogi

Konstrukcja nawierzchni jezdni zwymiarowana na ruch KR 1:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Istniejąca podbudowa z tłucznia.

Dla nowej nawierzchni bitumicznej zwymiarowanej na ruch KR1 przyjąć konstrukcję:

- Warstwa ścieralna grubości 4 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 11 S 50/70 wg PN-EN 13108-5; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Warstwa wyrównawczo-wiążąca grubości śr. 5 cm z mieszanki mineralno-asfaltowej AC 0-16; WT-2 Nawierzchnie asfaltowe,
- Podbudowa gr. 20 cm z mieszanki niezwiązanej (kruszywo łamane stabilizowane mechanicznie o uziarnieniu ciągłym 0/31,5 mm) wg PN-EN 13285,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Proponowany układ warstw odnosi się do podłoża z grupy nośności G4.

Konstrukcja wydzielonych stanowisk postojowych:

- Betonowa płyta drogowa 25x25 o grubości 10 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z betonu C8/10,
- Warstwa wzmocnionego podłoża grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia jezdni zostanie ograniczona poprzez wbudowanie krawężników betonowych lekkich o wymiarach 15 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne jezdni zaprojektowano jako dwustronne o wartości 2 %.

Nawierzchnia wydzielonych stanowisk postojowych zostanie ograniczona poprzez wbudowanie oporników betonowych o wymiarach 12 x 25 cm z betonu wibroprasowanego na podsypce cementowo-piaskowej grubości 5 cm i ławie z betonu C12/15 bez oporu.

Pochylenie poprz. stanowisk postojowych zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

Konstrukcja chodnika:

- Betonowa płyta drogowa 30x30 o gr. 8 cm z betonu wibroprasowanego wg PN-EN 1338,
- Podsypka cementowo-piaskowa grubości 3 cm,
- Podbudowa grubości 15 cm z mieszanki związanej cementem (gruntu stabilizowanego cementem) o wytrzymałości $R_m \geq 2,5$ MPa wg PN-EN 14227-1.

Nawierzchnia chodnika zostanie ograniczona poprzez wbudowanie obrzeży betonowych o wymiarach 8 cm x 30 cm ułożonych na podsypce cementowo – piaskowej grubości 5 cm i ławie betonowej (C12/15) z oporem.

Pochylenie poprzeczne chodników zaprojektowano jako jednostronne o wartości 2 %.

5. Odwodnienie

Odwodnienie drogi zapewnione będzie poprzez pochylenia podłużne i poprzeczne jezdni, a następnie poprzez wpusty drogowe oraz kanalizację deszczową.

5.1 Opis przebiegu rurociągów do przebudowy wpustów

Budowa wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 w przedmiotowej ulicy polega na wybudowaniu nowych przyłączy oraz nowych wpustów drogowych.

Zaprojektowano rury $\Phi 200 \times 5,9$ mm PVC-U kl. S (SDR34 , $SN \geq 8$) .o jednorodnej i jednolitej strukturze ścianki rury.

Przyłącza do wpustów W01, W02, W03, W04, W07, W08, W09, W10 włączyć do projektowanych studni poprzez wykonanie otworu wiertnicą i zastosowanie oryginalnych dopuszczalnych do stosowania w budownictwie , dostępnych na rynku szczelnych połączeń np. przyłącze siodłowe PVC FABEKUN (przegub umożliwia odchylenie podłączonego przyłącza rurowego w zakresie kąta 0° - 13°).

Wpusty W05 oraz W06 wbudować na istniejących przykanalnikach włączonych do istniejącej studni kanalizacyjnej. Istniejąca studnia do regulacji wysokościowej.

5.2 Wpusty uliczne

Projektuje się wpusty uliczne żeliwne typ WU1-C. Wpusty uliczne projektuje się z rur betonowych DN500mm, z osadnikiem 0,95m z betonu C35/45, wodoszczelność W8, na którym

jest ustawiony wpust uliczny kołnierzowy, z rusztem żeliwnym. Nasada wpustu powinna być tak montowana, aby pręty rusztu były ustawione prostopadle do krawędzi jezdni.

5.3. Studnie kanalizacyjne DN1000

W projekcie zastosowano studzienkę kanalizacyjną z elementów prefabrykowanych z kręgów żelbetowych o średnicy wewnętrznej Dn1000. Studnie prefabrykowaną należy posadowić na wypoziomowanej płycie żelbetowej, z betonu C 12/15 o grubości min. 10 – 15cm i o średnicy min. 0,10m większej niż średnica zewnętrzna kręgu betonowego. Ułożenie tej płyty będzie możliwe na zagęszczonej podsypce piaskowej.

Część dolna prefabrykowana razem z kinetą również z betonu C 35/45 i zamontowanymi w otworach tulejami z uszczelką tzw. przejściem szczelnym odpowiednim dla typu i rodzaju dokonanego podłączenia rury. Kręgi studzienne łączone są z poszczególnymi elementami studni na specjalne uszczelki gumowe i posiadają fabrycznie montowane stopnie złączowe kanałowe (klamry) spełniające wymogi normy DIN 1212E, zabezpieczone tworzywem przed poślizgiem, rozmieszczone w pionie co 25 – 30cm, w układzie drabinkowym, w odległości 15cm od ściany studzienki.

W zwężce studni, pod włazem (ok. 10cm), należy montować tzw. poręcz chwytą, z pręta stalowego ocynkowanego, o średnicy 30mm – w odległości 7cm od ściany.

Kręgi są produkowane o wysokościach $h = 1000; 750; 500; 250$ mm. Grubość ścianek 120 mm.

Włazy kanałowe żeliwne o obciążeniu D-400 z wypełnieniem betonowym typu BEGU o średnicy 680mm - wentylowane.

Pierścienie dystansowe służą do dopasowania włazu do poziomu jezdni lub gruntu. Pierścienie są o średnicy wewnętrznej 625 mm i wysokości 60, 80 oraz 100 mm. Przewiduje się zastosowanie systemu oferowanego przez firmę Matbet- Bis, Steinrisse lub równoważnego.

Na planie podano rzędne prowadzenia kanałów, które należy zweryfikować w trakcie robót ziemnych. W przypadku znacznych różnic projektu ze stanem istniejącym należy skontaktować się z projektantem.

Przed wykonaniem kanałów należy wykonać ręcznie przekopy próbne celem zlokalizowania i zinwentaryzowania istn. uzbrojenia szczególnie dotyczy to miejsc skrzyżowań oraz zbliżeń z kanałem projektowanym . W przypadku gdy namierzone uzbrojenia zarówno pod względem wysokościowym jak i sytuacyjnym odbiegają od przyjętych w projekcie należy skontaktować się z autorem opracowania.

6. Oznakowanie

Projekt organizacji ruchu opracowano w oparciu o:

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 roku w sprawie szczegółowych

warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczania na drogach (Dz. U. 2003 nr 220 poz. 2181 z późniejszymi zmianami) oraz załączniki nr 1 - 4 do tego rozporządzenia.

Znaki pionowe

Przyjęto umieszczenie na projektowanym odcinku znaków pionowych z grupy wielkości - małe (M). Do znaków pionowych i tablic informacyjnych należy użyć folii odblaskowych II typu. Wszystkie materiały, półwyroby i wyroby użyte do produkcji znaków i tablic winny posiadać atesty potwierdzające ich jakość, aprobaty techniczne lub certyfikaty obowiązujące dla danej grupy wyrobów oraz odpowiadać określonym normom PN.

Znaki poziome

Oznakowanie poziome należy wykonać jako grubowarstwowe (od 0,9 mm do 3 mm) z mas termoplastycznych, które pozwalają na wykonanie oznakowania o większej trwałości niż w przypadku materiałów cienkowarstwowych.

Linie grubowarstwowe – strukturalne w celu podwyższenia trwałości, widzialności w nocy, widzialności na mokro oraz w celu zminimalizowania ilości zużytego materiału i zminimalizowania utrudnień spływu wody z jezdni w kierunku poprzecznym.

Ułożenie materiałów termoplastycznych poprzez rozścielenie rozścielaczem.

7. Sposób wykonania robót

Roboty ziemne

Dowóz gruntu do wykonania korpusu drogowego oraz odwóz gruntu z wykonania koryta zostaną wykonane koparkami z przewozem gruntu samochodami wywrotkami. Rodzaj sprzętu, jaki zostanie użyty do budowy oraz odległości transportu uzależnione są od możliwości wykonawcy robót. Roboty ziemne nie zostaną zbilansowane – grunt z koryta nawierzchni (nasyp niekontrolowany oraz ziemia urodzajna) nie nadają się do wbudowania w korpus drogowy. Grunt do wykonania nowych nasypów oraz podsypki jest określony w Normie, należy zastosować go jako grunt kwalifikowany (grunt przepuszczalny – żwir, pospółka) o określonych parametrach zgodnie z PN.

Roboty ziemne należy wykonać wg następujących norm:

- **PN-S-02205 "Drogi samochodowe. Roboty ziemne. Wymagania i badania",**
- **PN-68/B-06050 "Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze",**

- BN-77/8931-12 "Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu".

Zwraca się uwagę na zachowanie szczególnej ostrożności przy prowadzeniu robót ziemnych w pobliżu uzbrojenia terenu. Należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń wydanych w warunkach technicznych i uzgodnieniach gestorów sieci. Na określonych obszarach w rejonie istniejącego uzbrojenia – roboty ziemne wykonać ręcznie.

Wszystkie materiały użyte do budowy, oraz sposób wykonania robót winny odpowiadać wymaganiom norm państwowych, posiadać znak „CE”, być umieszczonymi w określonym przez Komisję Europejską wykazie wyrobów mających niewielkie znaczenie dla zdrowia lub oznakowanymi znakiem budowlanym z zastrzeżeniem, że nie podlegają one obowiązkowi oznakowania „CE”.

Właściciele urządzeń muszą być poinformowani o rozpoczęciu robót, a prowadzenie robót ziemnych w terenie o dużej ilości istniejącego uzbrojenia winno być poprzedzone przekopami próbnymi mającymi na celu sprawdzenie ich przebiegu (pomimo opracowania dokumentacji na aktualnych mapach geodezyjnych**).**

Uwaga:

Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia rzędnych wysokościowych oraz usytuowania terenu i porównania ich z projektowanymi rzędnymi i projektowanymi danymi zawartymi na planie sytuacyjnym, profilu i przekrojach projektu.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, należy niezwłocznie zawiadomić o nich projektanta przed przystąpieniem do robót drogowych.

8. Ochrona punktów geodezyjnych

Niniejszy projekt został opracowany na mapach, które zostały zaktualizowane i przyjęte do zasobów w Ośrodku Dokumentacji Geodezyjno - Kartograficznej. Wykonawca robót ma bezwzględny obowiązek sprawdzenia położenia – lokalizacji punktów osnowy geodezyjnej oraz sprawdzenia lokalizacji reperów państwowych. Punkty te podlegają ścisłej ochronie i w przypadku kolizji z nimi poprzez prowadzenie robót, należy je zabezpieczyć lub przenieść w inne miejsce. W/w czynności należy wykonać z uzgodnieniem i przy wiedzy stosownych służb geodezyjnych. Ochrona i zabezpieczenie punktów jest obowiązkiem wykonawcy robót.

Opracował: